

Gerechtshof Den Haag

Zaaknummer/rolnummer: 200.344.310/01

Roldatum: 12 november 2024

**Memorie van antwoord in incident tot
tussenkomst ex art. 217 Rv**

inzake

Royal Schiphol Group N.V. (RSG)

gevestigd te Schiphol, gemeente Haarlemmermeer,

eiseres in het incident tot tussenkomst

advocaten: mrs. R. van Tricht, A.A. Kleinhout en M.

Rijke

in het geschil tussen:

**De Staat der Nederlanden (ministerie van
Infrastructuur en Waterstaat)**

zetelend te Den Haag,

appellant in de hoofdzaak,

verweerder in het incident,

advocaten: mrs. T.W. Franssen en J.S. Procee

en

**Stichting Recht op Bescherming tegen
Vliegtuighinder (RBV)**

statutair gevestigd en kantoorhoudend te Aalsmeer,

geïntimeerde in de hoofdzaak,

verweerder in het incident

advocaat: mr. Ch. Samkalden

1 INLEIDING

1. In het onderhavige incident vordert RSG om in het hoger beroep van de Staat en RBV (de hoofdzaak) en het daarin door de Staat opgeworpen schorsingsincident tussen te komen.
2. Op grond van artikel 217 Rv kan eenieder die belang heeft bij een tussen andere partijen aanhangig geding, vorderen zich daarin te mogen voegen of tussenkomen. Van tussenkomst kan alleen sprake zijn als een partij niet alleen belang heeft bij de interventie, maar tevens een eigen vordering wenst in te stellen tegen (een van) de procederende partijen.¹
3. RBV meent dat het belang bij tussenkomst van RSG niet kan worden vastgesteld, ook als zou worden aangenomen dat zij (al dan niet nadelige) gevolgen van de uitspraak kan ondervinden. Uit haar toelichting blijkt in elk geval niet dat sprake is van een daadwerkelijke vordering of zelfstandig vorderingsrecht jegens één van de partijen in de onderhavige procedure. Veeleer volgt uit de memorie tot tussenkomst dat RSG een onduidelijk juridisch kader of een voor RSG niet praktische of uitvoerbare uitkomst van de procedure vreest, en om dat te voorkomen haar gezichtspunten in de procedure wil kunnen duidelijk maken.² Daarvoor is het instrument van tussenkomst echter niet bedoeld.
4. RSG heeft niet, zoals KLM c.s. en IATA, subsidiair om voeging in de procedure verzocht. Dat zou volgens haar “geen recht (doen) aan de eigen en onafhankelijke positie van RSG als exploitant van de luchthaven”.³ Dat RSG meent zich niet onvoorwaardelijk achter de Staat te kunnen scharen, betekent echter nog niet dat haar dus een positie toekomt als tussenkomende partij. De civiele procedure is er niet op ingericht om partijen die niet over een zelfstandig(e) vordering(srecht) beschikken en die zich evenmin achter één van de andere partijen willen scharen, in de gelegenheid te stellen om vanuit hun ‘eigen en onafhankelijke positie’ hun gezichtspunten te geven op een tussen twee andere partijen aanhangige procedure. RSG verwijst naar het eindvonnis van de rechtbank Den Haag als zij stelt dat dat feitelijke en juridische onjuistheden zouden kunnen leiden tot een onduidelijk juridisch kader of een praktisch onuitvoerbare uitkomst van de procedure.⁴ Zij maakt daarbij duidelijk dat zij wil kunnen opkomen tegen overwegingen van de rechtbank Den Haag.⁵ Uit de toelichting van RSG valt op zijn best af te leiden dat RSG – net als de Staat – meent dat het vonnis van de rechtbank vernietigd moet worden.⁶ Bij gebreke van een zelfstandige vordering had zij dus de mogelijkheid om zich in de appelprocedure te voegen aan de zijde van de Staat, die immers ook vernietiging van het vonnis en afwijzing van de vorderingen van RBV nastreeft. Toepassing van het juridisch instrument van voeging betekent immers nog niet dat RSG alle standpunten van de Staat onderschrijft of zou moeten onderschrijven.⁷ Nu RSG zich niet in de procedure wenst te voegen maar evenmin

¹ HR 28 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:768 (*Fiar c.s./Thuis kopie*), r.o. 4.1.2.

² Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, o.m. rnr. 3, 4, 6, 7.

³ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 4.

⁴ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 4.

⁵ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 7.

⁶ Zie ook hieronder, rnr. 20.

⁷ Dat blijkt ook wel uit de voeging van RBV aan de zijde van de Staat in het kort geding dat door KLM c.s., IATA en anderen tegen de Staat werd aangespannen. Rechtbank Noord-Holland 5 april 2023, ECLI:NL:RBNHO:2023:3010. Dat een rechtspersoon met een wettelijke taak en een onafhankelijke positie ten opzichte van de Staat, zich met het oog op die wettelijke taak en ondanks die positie toch kan voegen, blijkt ook uit HR 15 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1788 (*Zorginstituut*), waarin Zorginstituut Nederland werd

over een zelfstandig(e) vordering(srecht) beschikt, moet haar incidentele vordering worden afgewezen.

2 DE VORDERING TOT TUSSENKOMST VAN RSG

2.1 Juridisch kader voor tussenkomst

5. Een partij kan, blijkens het arrest van de Hoge Raad inzake *Fiar/Thuis kopie* uit 2014, in een aanhangig geding vorderen te mogen tussenkomen ex art. 217 Rv als deze partij “een eigen vordering wenst in te stellen tegen (een van) de procederende partijen en voldoende belang heeft zich met dat doel in te mengen in het aanhangige geding in verband met de nadelige gevolgen die zij van de uitspraak in de hoofdzaak kan ondervinden”.⁸ Dat belang kan erin bestaan dat in verband met de gevolgen die de uitspraak heeft, benadeling of verlies van een recht dreigt dan wel de positie van de tussenkomende partij anderszins kan worden benadeeld.⁹
6. Voor de toelating als tussenkomende partij gelden strengere eisen dan voor de toelating als gevoegde partij.¹⁰ Snijders noemt dat in zijn commentaar bij artikel 217 Rv begrijpelijk omdat tussenkomst voor (de oorspronkelijke) partijen meer belastend is.¹¹ Een terughoudende toepassing van het tussenkomstinstrument is bij nieuwe vorderingen tot tussenkomst in hoger beroep temeer op zijn plaats, omdat partijen als gevolg daarvan slechts in één feitelijke instantie over de vordering kunnen procederen. Dat verhoudt zich slecht met het uitgangspunt dat partijen in twee feitelijke instanties kunnen procederen over een vordering - en om die reden een reconventionele vordering eerst in hoger beroep op de voet van art. 353 lid 1 Rv niet is toegestaan.¹²
7. Degene die wil tussenkomen, zou hetzelfde kunnen bereiken door een of meer partijen uit de hoofdprocedure te dagvaarden en vervolgens verwijzing van die nieuwe zaak te vorderen ex art. 220 Rv.¹³ Bij de beoordeling van de vordering tot tussenkomst kijkt de rechter of de partij die tussenkomst vordert, het door hem gestelde recht of belang op zichzelf ook in een afzonderlijke procedure had kunnen invoeren, maar er een redelijke grond voor heeft om zulks in het onderhavige proces te willen doen, mede in aanmerking genomen de belangen van de partijen, tussen wie de reeds aanhangige procedure loopt.¹⁴ Daarbij is ruimte voor een afweging tussen enerzijds het belang van proceseconomie en het voorkomen van tegenstrijdige beslissingen, en anderzijds het belang van de oorspronkelijke procespartijen om zonder inmenging van derden (en zonder verlies van een instantie) hun procedure zo spoedig mogelijk af te wikkelen.¹⁵
8. A-G Hammerstein omschrijft tussenkomst in zijn conclusie voor *Fiar/Thuis kopie* als volgt: “Tussenkomst betekent dat een derde partij haar eigen vordering instelt. Dat moet in

toegelaten zich te voegen aan de zijde van de Staat in de procedure tegen Biogen.

⁸ HR 28 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:768 (*Fiar c.s./Thuis kopie*), r.o. 4.1.2.

⁹ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 217 Rv, aant. 3.

¹⁰ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 217 Rv, aant. 3.

¹¹ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 217 Rv, aant. 3.

¹² GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 353 Rv, aant. 5.

¹³ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 217 Rv, aant. 6.

¹⁴ Vgl. Hof Amsterdam 19 december 1991, NJ 1993,37, r.o. 3.9.

¹⁵ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 217 Rv, aant. 5 en de verwijzingen daargenoemd.

samenhangende rechtsverhouding uit een oogpunt van proceseconomie mogelijk zijn, maar het compliceert de procedure en dat laatste noopt tot een terughoudende toepassing van art. 217 Rv.”¹⁶ Daarbij moet de partij die wenst tussen te komen voldoende duidelijk maken waaruit het risico op tegenstrijdige beslissingen bestaat en waarom het dus wenselijk is dat op de verschillende vorderingen, waaronder die van de tussenkomende partij, in één procedure wordt beslist. “Immers, of voldoende belang bij tussenkomst bestaat, moet blijken uit de vordering die gepretendeerd wordt. Die vordering behoeft niet helemaal te worden uitgesponnen, maar mag summier worden aangeduid. Als echter niet blijkt dat een (eigen) vordering wordt ingesteld, ontbreekt iedere grond voor tussenkomst.”¹⁷

9. Snijders merkt in zijn commentaar bij dit arrest in de Groene Serie dan ook op dat bij tussenkomst “de interveniënt in elk geval zal moeten vermelden welke vordering tegen wie hij wil instellen, omdat anders de incidentele vordering niet naar behoren kan worden beoordeeld.”¹⁸ De stelplicht en bewijslast dat is voldaan aan de eisen voor tussenkomst, waaronder in elk geval dat genoemd is welke vordering de interveniënt tegen wie wil instellen, rusten bij de partij die tussenkomst vordert, dus in deze zaak bij RSG.¹⁹ Ook uit het arrest van het gerechtshof Den Haag inzake de gevorderde tussenkomst althans voeging door Clintel in het hoger beroep in de zaak *Shell/Milieudefensie*, volgt dat van de interveniërende partij mag worden verlangd dat zij met enige mate van nauwkeurigheid omschrijft welke vordering zij in de hoofdzaak zou willen instellen of welk zelfstandig vorderingsrecht zij pretendeert te hebben.²⁰ Het belang bij tussenkomst kan anders niet worden vastgesteld.

2.2 De pretense vordering van RSG

10. RSG stelt dat zij met haar tussenkomst wil bewerkstelligen dat duidelijkheid en zekerheid ontstaat over het door RSG geldende juridische kader en dat de procedure in de hoofdzaak leidt tot een uitkomst die voor RSG praktisch en uitvoerbaar is. Daarbij stelt RSG dat zij voornemens is om “te concluderen dat de vorderingen van de andere procespartijen (RBV, Staat en eventueel de Luchtvaartmaatschappijen) moeten worden afgewezen voor zover toewijzing van de deze vorderingen RSG praktisch niet in staat stelt om de Luchthaven deugdelijk te exploiteren en uitvoering te geven aan de toepasselijke wet- en regelgeving”.²¹ Verder is RSG voornemens om “onder meer te klagen over een aantal overwegingen die aan het oordeel van de rechtbank ten grondslag liggen, die relevant zijn voor de dagelijks exploitatie van de Luchthaven door RSG en daarmee voor de oordeelsvorming in de hoofdzaak, maar die niet juist of niet volledig zijn weergegeven”.²² Een nadere precisering van haar gewenste vordering in de hoofdzaak is volgens RSG in dit stadium niet vereist en overigens onmogelijk, omdat de Staat nog geen memorie van grieven heeft genomen en niet duidelijk is of RBV incidenteel appel zal instellen, zodat RSG

¹⁶ Conclusie A-G Hammerstein bij HR 28 maart 2014, ECLI:NL:PHR:2014:7, par. 2.3.

¹⁷ Conclusie A-G Hammerstein bij HR 28 maart 2014, ECLI:NL:PHR:2014:7, par. 2.3.

¹⁸ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 218 Rv, aant. 3.

¹⁹ GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 217 Rv, aant. 4, onder verwijzing naar HR 28 maart 2014, *NJ* 2015/206 (r.o. 4.1.4: incidenteel eiser heeft belang bij tussenkomst onvoldoende toegelicht), HR 11 september 2015, *NJ* 2015/369 (r.o. 3.5; incidenteel eiser heeft voldaan aan stelplicht en zijn stellingen zijn niet betwist) en HR 24 februari 2017, *NJ* 2017/125, *JBPr* 2017/37, m.nt. M.O.J. de Folter (Staat heeft belang bij voeging onvoldoende uitgewerkt).

²⁰ Gerechtshof Den Haag 25 april 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:735 (*Clintel/Milieudefensie en Shell*), r.o. 5.30.

²¹ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 6.

²² Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 7.

niet bekend is met de reikwijdte van het hoger beroep.²³

11. Hoewel op zich juist is dat een partij die tussenkomst vordert haar vordering in de hoofdzaak niet reeds 'helemaal hoeft uit te spinnen' in de incidentele memorie tot tussenkomst, moet – zoals uit de voorgaande paragraaf volgt - wel beoordeeld kunnen worden of bij die gewenste vordering voldoende belang bestaat om tussenkomst te rechtvaardigen.²⁴
12. RSG betoogt dat zij voldoende belang heeft bij tussenkomst, omdat zij als exploitant van de luchthaven de beschikbare capaciteit vaststelt.²⁵ Een deugdelijke exploitatie is volgens RSG alleen mogelijk met de vereiste duidelijkheid en zekerheid omtrent het juridisch kader waaraan RSG zich heeft te houden, en met een praktisch uitvoerbare uitkomst van het geschil.²⁶ RSG heeft echter niet duidelijk gemaakt hoe de gevolgen die zij zegt te kunnen ondervinden van de uitspraak tussen RBV en de Staat in het appel, zich vertalen of kunnen vertalen in een zelfstandige vordering jegens een van beide partijen.
13. Dat RSG mogelijk gevolgen ondervindt van de uitspraak in de procedure tussen de Staat en RBV, brengt nog niet mee dat zij ook belang heeft bij tussenkomst. Dat volgt ook niet uit de door RSG aangehaalde zaak tussen de Staat en Biogen, waarin het Zorginstituut toegelaten werd om zich aan de zijde van de Staat te voegen.²⁷ Voldoende belang bij tussenkomst kan bestaan als in verband met de gevolgen die uitspraak in de hoofdzaak kan hebben, benadeling of verlies van een recht van de tussenkomende partij dreigt, dan wel diens positie anderszins kan worden benadeeld.²⁸ RSG heeft niet duidelijk gemaakt hoe dat hier het geval zou zijn. Dat de uitspraak gevolgen kan hebben voor de wijze waarop zij uitvoering geeft aan haar wettelijke taak (hetgeen wellicht voldoende belang voor voeging impliceert),²⁹ betekent immers nog niet dat zij een recht verliest of dat daardoor anderszins haar positie benadeeld wordt. Het is – óók op basis van het vonnis van de Rechtbank Den Haag van 20 maart 2023 - aan de Staat om op de (randvoorwaarden voor) exploitatie - met inachtneming van het vonnis - toe te zien, en aan Schiphol om haar wettelijke taak uit te voeren. Het lag op de weg van RSG om te concretiseren aan welk vorderingsrecht haar belang bij tussenkomst verbonden is.
14. Niet valt in te zien waarom RSG haar beweerdelijke vorderingen niet nader kan concretiseren, nu zij op basis van haar autonome positie tussenkomst in de procedure vordert. Bovendien heeft RSG zelf de keuze gemaakt om in het huidige (vroege) stadium van de procedure in hoger beroep haar incidentele memorie te nemen. Op grond van artikel 218 Rv had zij dit ook later in de procedure kunnen en mogen doen. De gevolgen van de keuze om op dit moment de vordering tot tussenkomst in te stellen dienen dan ook voor rekening van RSG te blijven.
15. Uit de toelichting van RSG volgt wel dat de tussenkomst er mede op is gericht om in het

²³ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 8.

²⁴ Zie ook rnr. 6.6 van de incidentele memorie tot tussenkomst althans voeging van KLM c.s., waar wordt verwezen naar de annotatie van H.B. Krans bij HR 28 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:768, *NJ* 2015/206 m.nt. H.B. Krans.

²⁵ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 11 - 13.

²⁶ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 14.

²⁷ HR 15 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1788 (*Zorginstituut*).

²⁸ HR 28 maart 2014, ECLI:NL:HR:2014:768 (*Fiar c.s./Thuiskopie*), r.o. 4.1.2.

²⁹ HR 15 november 2019, ECLI:NL:HR:2019:1788 (*Zorginstituut*).

hoger beroep de eigen gezichtspunten en belangen naar voren te brengen, zonder daarbij gebonden te zijn aan de grenzen van de rechtsstrijd in het hoger beroep tussen de Staat en RBV. Zoals RBV hierna toelicht, rechtvaardigt het belang om eigen grieven of gezichtspunten naar voren te brengen een tussenkomst uitsluitend als die grieven of gezichtspunten dienen ter ondersteuning van een zelfstandige vordering. Noch de beweerdelijke onjuiste of onvolledige weergave feiten en omstandigheden in het vonnis van de rechtbank, noch de wens van RSG om te komen tot een uitkomst in de hoofdzaak die voor haar praktisch, uitvoerbaar en niet in strijd met geldende wet- en regelgeving is, valt te beschouwen als een zelfstandige vordering jegens de Staat of RBV. Voor zover wel van een concrete vordering of vorderingsrecht jegens de Staat of RBV sprake zou (kunnen) zijn, mocht van RSG worden verlangd dat zij daarover in de incidentele memorie meer duidelijkheid verschafte.

16. Daarover zij, voordat tot nadere bespreking van de beweerdelijke vorderingen van RSG wordt overgegaan, nog het volgende opgemerkt. Het is op zich juist dat de figuur van tussenkomst ook in hoger beroep openstaat, en dat daarvoor geen andere eisen gelden dan in eerste aanleg. Het vereiste belang van de interveniënt bij tussenkomst ziet dan vanzelfsprekend ook op tussenkomst in *de zaak die voorligt in hoger beroep*. Voor zover RSG belang had bij interventie in de procedure voor de rechtbank Den Haag, bestond die mogelijkheid toen evenzeer. Had zij die mogelijkheid destijds benut, dan had RSG thans ook eigen grieven tegen dat vonnis kunnen formuleren. Dat zij in eerste aanleg van die mogelijkheid heeft afgezien, brengt thans mee dat voor een interventie in appel de omvang van de rechtsstrijd tussen de principale partijen leidend is (behalve dus voor zover het een zelfstandige vordering betreft). Het instrument van tussenkomst is immers niet bedoeld als verkapte beroepsinstantie voor derden-partijen.
17. Uit hetgeen RSG te dien aanzien heeft gesteld, wordt niet duidelijk welk belang zij bij haar interventie heeft, en welk zelfstandig vorderingsrecht zij jegens de Staat dan wel RBV meent te kunnen doen gelden. De vordering tot tussenkomst moet daarom worden afgewezen.

2.2.1 Afwijzing van de vorderingen van andere procespartijen

18. RSG stelt dat zij “verwacht dat haar positie en daarop te baseren vorderingen in de procedure in hoger beroep niet parallel zullen lopen aan de vorderingen van de Staat, RBV of de Luchtvaartmaatschappijen”.³⁰ Daarom is RSG “voornemens te concluderen dat de vorderingen van de andere procespartijen (RBV, Staat en eventueel de Luchtvaartmaatschappijen) moeten worden afgewezen voor zover toewijzing van die vorderingen RSG praktisch niet in staat stelt om, ten eerste, de luchthaven deugdelijk te exploiteren en, ten tweede, uitvoering te geven aan toepasselijke wet- en regelgeving.”³¹
19. Wanneer van die omstandigheden sprake is, maakt RSG niet duidelijk. In elk geval zij opgemerkt dat RSG ook op dit moment geen uitvoering geeft aan de toepasselijke wet- en regelgeving. Zoals ook de rechtbank heeft geconcludeerd, is de huidige exploitatie immers niet in overeenstemming met het geldende Luchtvaartverkeersbesluit. De rechtbank heeft nu juist de Staat opgedragen om dat binnen 12 maanden wel te doen, hetgeen tot het thans tevens voorliggende schorsingsverzoek van de Staat heeft geleid.

³⁰ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 4.

³¹ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 6.

20. De door RSG gezochte afwijzing van de vorderingen van 'andere procespartijen' kan voorts niet anders worden verstaan, dan dat zij afwijzing zoekt van de vorderingen van RBV en (dus) vernietiging van het vonnis van de rechtbank Den Haag. Duidelijk is in elk geval dat RSG niet wenst te pleiten voor afwijzing van de vordering van de Staat tot vernietiging van het vonnis van de rechtbank Den Haag, of tot afwijzing van de vordering tot schorsing van de uitvoerbaarheid.³² Hetzelfde geldt voor enige vordering van de Luchtvaartmaatschappijen (waarvan in het geheel geen sprake is).³³
21. Voor zover RSG met haar tussenkomst, net als de Staat³⁴ (en overigens de Luchtvaartmaatschappijen),³⁵ vernietiging van het vonnis van de rechtbank en schorsing van de uitvoerbaarheid voor ogen heeft,³⁶ had zij zich - zoals gezegd - aan zijn zijde kunnen voegen. Zij was dan tevens in de gelegenheid geweest haar eigen gezichtspunten naar voren te brengen.
22. Een zelfstandig vorderingsrecht is in elk geval niet gelegen in de behoefte eigen argumenten naar voren te brengen waaruit volgt – zoals ook de Staat vordert - dat het bestreden vonnis moet worden vernietigd en de vorderingen van geïntimeerden moeten worden afgewezen.³⁷ Dat volgt ook met zoveel woorden uit het arrest van dit hof in het incident tot tussenkomst van Clintel in het hoger beroep van de Staat tegen Milieudefensie:
- Clintel heeft allereerst aangevoerd dat zij op basis van eigen argumenten een vordering tot vernietiging van het bestreden vonnis wil instellen. Het hof neemt aan dat Clintel dus van mening is dat zij een zelfstandig vorderingsrecht jegens Milieudefensie c.s. heeft op basis waarvan zij de vernietiging van het bestreden vonnis kan verlangen. Clintel heeft echter niet toegelicht wat dat zelfstandige vorderingsrecht is. De omstandigheid dat Clintel in deze procedure argumenten naar voren wil brengen waarop zij haar standpunt baseert dat – kort gezegd – geen sprake is van een klimaatcrisis, is onvoldoende om een zelfstandig vorderingsrecht jegens Milieudefensie c.s. aan te nemen. Hetzelfde geldt ook voor andere argumenten die Clintel na tussenkomst zou willen aanvoeren. De behoefte eigen argumenten naar voren te brengen waaruit volgt dat het bestreden vonnis moet worden vernietigd, levert geen zelfstandig vorderingsrecht op dat tussenkomst kan rechtvaardigen.³⁸
23. Voor de goede orde zij opgemerkt dat Clintel in de hiervoor genoemde zaak al kennis had kunnen nemen van de memorie van grieven van Shell. Net als kennelijk RSG, wenste Clintel evenwel haar eigen grieven te kunnen aanvoeren door middel van de tussenkomst. Het arrest maakt duidelijk dat het instrument van tussenkomst daar niet voor is bedoeld. Het

³² Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 6 en 17.

³³ Uit de memorie tot tussenkomst van RSG blijkt dat zij kennis heeft kunnen nemen van de memorie tot tussenkomst van KLM c.s. Voor zover de door de laatste veronderstelde verplichting om de *Balanced Approach*-procedure te doorlopen als een vordering zou worden aangemerkt, blijkt uit de toelichting van RSG in elk geval niet dat zij meent dat die zou moeten worden afgewezen.

³⁴ Appeldagvaarding van de Staat, 17 juni 2024.

³⁵ Antwoordmemories van RBV in het incident tot tussenkomst althans voeging van KLM c.s. en IATA, 12 november 2024.

³⁶ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 17.

³⁷ Gerechtshof Den Haag 25 april 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:735 (*Clintel/Milieudefensie en Shell*), r.o. 5.31; gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 15 december 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:10442, r.o. 3.2. Zie ook: gerechtshof Amsterdam 25 juni 2019, ECLI:NL:GHAMS:2019:2124, r.o. 2.5.

³⁸ Gerechtshof Den Haag 25 april 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:735 (*Clintel/Milieudefensie en Shell*), r.o. 5.31.

aanvoeren van grieven valt niet als een zelfstandige vordering jegens één van de partijen te beschouwen

2.2.2 *Het naar voren brengen van 'de juiste feiten en omstandigheden'*

24. RSG stelt voorts dat zij voornemens is om in de hoofdzaak “te klagen over een aantal overwegingen die aan het oordeel van de rechtbank ten grondslag liggen, die relevant zijn voor de dagelijkse exploitatie van de Luchthaven door RSG en daarmee voor de oordeelsvorming in de hoofdzaak, maar die niet juist of niet volledig zijn weergegeven”.³⁹ Om te komen tot een uitkomst die voor RSG praktisch en uitvoerbaar is en een deugdelijke exploitatie van de Luchthaven zeker te stellen, is het van belang dat het hof uitgaat van de juiste feiten en omstandigheden, aldus RSG.
25. Ook hier geldt, zoals in de vorige paragraaf toegelicht, dat de figuur van tussenkomst niet is bedoeld om eigen gezichtspunten naar voren te brengen in een procedure tussen twee andere partijen.
26. Voor zover RSG feitelijke of juridische onjuistheden wil aanvoeren die geen betrekking hebben op een eigen vordering, leent zich daarvoor de figuur van tussenkomst – en overigens meer in het algemeen de rechtszaal – niet.⁴⁰ Het doel van een juridische procedure, zoals ook de onderhavige, is immers het beantwoorden van een specifieke voorgelegde rechtsvraag, c.q. het beslechten van een juridisch geschil tussen partijen, door toewijzing of afwijzing van concrete vorderingen die leiden tot een vonnis dat tussen partijen kracht van gewijsde heeft. De rechter zal met dat doel de relevante rechtsgronden en de door partijen aangevoerde relevante omstandigheden in ogenschouw dienen te nemen. Van de rechter kan echter niet worden verlangd (noch is het wenselijk) dat hij méér doet en het debat in rechte verder uitbreidt dan de beantwoording van die voorgelegde rechtsvraag. Indien een partij daar belang bij heeft, kan zij eigen argumenten aanvoeren om het standpunt van een van de partijen in het geschil te ondersteunen (voeging). Voor een tussenkomst, en daarmee een zelfstandige positie in het geding, is het enkel stellen van een belang onvoldoende: daarvoor moet steeds sprake zijn van een vordering. Een andere interpretatie komt tevens in strijd met de goede procesorde. Er is dan immers geen juridische noodzaak of rechtvaardiging voor de uitbreiding van het rechtsdebat met aanzienlijke vertraging en complicering van de procedure - en de daarmee gepaard gaande kosten en voortduring van de door de rechtbank vastgestelde schending van artikel 8 EVRM - tot gevolg. Van RBV kan niet worden gevegd dat zij verweer voert tegen ‘de onjuiste of onvolledige weergave van een aantal overwegingen’ voor zover die niet ten grondslag worden gelegd aan een concrete rechtsvordering of verweer.

2.3 **Geen tussenkomst in het incident tot schorsing van de uitvoerbaarheid**

27. RSG vordert tevens tussenkomst in het door de Staat opgeworpen schorsingsincident, “op dezelfde gronden als waarop zij vordert tussen te komen in de hoofdzaak”. Ook voor dit incident geldt, dat RSG niet duidelijk heeft gemaakt welke zelfstandige vordering zij *in het incident* zou willen of kunnen doen gelden. Zeker in het licht van de aankondiging van de

³⁹ Incidentele memorie tot tussenkomst van RSG, rnr. 7.

⁴⁰ Zie ook Snijders, GS Burgerlijke Rechtsvordering art. 217 Rv, aant. 2, onder verwijzing naar Hof Arnhem Leeuwarden, 8 december 2020, ECLI:NL:GHARL:2020:10256: “Geen belang in de zin van art. 217 Rv is dat de derde zich met de procesvoering wil bemoeien omdat hij daarbij belang heeft”.

minister dat het schorsingsverzoek zou worden ingediend, had het op de weg van RSG gelegen om haar eigen daarmee samenhangende vordering te concretiseren. Veeleer blijkt uit de toelichting dat de interveniërende partijen net als de Staat menen dat de uitvoerbaarheid dient te worden opgeschort.

28. RSG heeft bij interventie in het incident ook overigens geen belang, nu (i) reeds de Staat om schorsing van de uitvoerbaarheid heeft verzocht (hetgeen hooguit tot voeging kan leiden, ware het niet dat); (ii) RBV zich ten aanzien van dat verzoek aan het oordeel van het hof refereert.⁴¹
29. Voor zover RSG nog wel belang zou hebben bij tussenkomst in het schorsingsincident, moet haar vordering worden afgewezen wegens strijd met de goede procesorde, althans dient haar met het oog op de goede procesorde niet de gelegenheid te worden geboden om in dat incident nog afzonderlijk haar ondersteunende standpunten weer te geven in een memorie (waarop RBV vervolgens ook moet kunnen antwoorden, welk recht zij niet bij voorbaat prijsgeeft), waarmee in het licht van het voorgaande geen redelijk doel is gediend.⁴² De interventie leidt dan immers tot een onredelijke vertraging in de hoofdzaak, zonder dat daarmee enig ander concreet belang is gediend. De belangenafweging in concreto die hier voor het hof voorligt, moet daarom leiden tot afwijzing van de vordering tot tussenkomst in het schorsingsincident.

3 CONCLUSIE

30. De vordering tot tussenkomst in de hoofdzaak en in het schorsingsincident van RSG moet worden afgewezen.
31. RBV verzoekt het hof voorts om haar beslissing in het incident tot tussenkomst althans voeging uitvoerbaar bij voorraad te verklaren,⁴³ en de zaak voor verdere behandeling van de hoofdzaak weer op de rol te plaatsen voor het nemen van de memorie van grieven door de Staat. In elk geval wil RBV voorkomen dat de voortvarende behandeling van de hoofdzaak, die immers een einde moet maken aan de door RBV aan de orde gestelde schendingen, door de incidentele vorderingen tot tussenkomst althans voeging wordt doorkruist.
32. RBV verzoekt het hof verder om RSG te veroordelen in de kosten van het incident, ook als de vordering wordt toegewezen. De belangenafweging ten aanzien van de goede procesorde die ten grondslag ligt aan de toewijsbaarheid van een incidentele vordering tot voeging of tussenkomst, dient naar oordeel van RBV ook een rol te spelen bij de toe- of afwijzing van een eventuele proceskostenveroordeling in dat incident. Tussen partijen bestaat een grote onevenredigheid van financiële middelen. Het ontbreekt RSG niet aan middelen om haar belangen zowel binnen als buiten de rechtszaal voor het voetlicht te brengen; RBV is voor het voeren van deze procedure - waarin zij een algemeen belang aan

⁴¹ Zie Antwoordmemorie van RBV in het incident tot schorsing van de tenuitvoerlegging, 12 november 2024.

⁴² Vgl. Snijders in GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 218 Rv, aant. 3: "Aangezien de tussenkomende partij het geding moet aanvaarden in de stand van het geding waarin zij het aantreft, zal zij er verstandig aan doen om, indien zij in een laat stadium van de instantie tussenkomt, haar standpunt zoveel mogelijk al in de incidentele conclusie op te nemen; onduidelijk is namelijk of zij nog kan eisen een nader stuk in de procedure te mogen nemen indien daar in het betreffende stadium van het geding geen plaats meer is."

⁴³ Vgl. Snijders in GS Burgerlijke Rechtsvordering, art. 218 Rv, aant. 5.

de orde stelt⁴⁴ - afhankelijk van donaties van haar achterban. Daarbij wordt met interventie de procedure significant gecompliceerd, hetgeen ook tot extra kosten leidt. De vertraging die de hoofdzaak daarvan ondervindt leidt bovendien tot een verlenging van de schendingen die door de rechtbank Den Haag zijn vastgesteld en die dagelijks door de achterban van RBV worden ondervonden. Ook als RSG met het oog op haar belangen in staat word gesteld als procespartij aan de procedure deel te nemen, meent RBV dat zulks niet voor haar rekening dient te komen.

Advocaat

⁴⁴ Tussenvonnissen rechtbank Den Haag, 15 november 2023, r.o. 5.9.